

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 10 K. Negyedévre 2-50 K. Tanítókknak, jegyzőknak 8 K.
Egy szám ára 20 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyíltár aronként 80 fillér.

Az etédiek.

Székelyudvarhely, 1915. feb. 27.

Leikes papjuk hívására összeiratkoztak etédi atyáink, hogy száznál is többen, férfikoruk hajlásában levők is mind-mind készek szabad csapatát alakulni, végső tartalékként küzdeni az ellenség ellen és vérrel is megtöltetni a tüzhelyet, az otthoni ház küszöbét. Gyönyörű felbuzdulás ez, méltó a meghatott elismerésre. Az egykori székelymuzsmai szabad csapat alakító ihletése úgy látszik otthonos az ősi anyaszék területén, s most más helyütt is kigyuladt. Hiszen csakugyan otthon is lehet vármegyénkben ez az ihlet, mikor itt volt az ősi székely hadszervezet összegyűjtő központja.

Érdekes a történelemnek ez a visszaütődése. Érdekes és egyszersmind biztató jelenség, hogy a visszaütődő történelmi vonások új erőket és új társadalmi haladásokat tudnak felidézni. Ebben bízunk mi is, mikor az etédiek szabad csapatára gondolunk.

Mert úgy van az, hogy az otthont védő, tüzhelyünket megtartó szabad csapatokra minden községünknek szüksége volna. De nem a háborús fegyverfogásért, nem ellenség véreire való vágyásért, hanem a háborús időkben való békés élet biztonságáért. Hála Istennek, tul vagyunk azon, hogy földünk hadszíntérré váljon. De nem vagyunk tul azokon az aggodalmakon, hogy a betegségek ezer veszedelme vajjon nem fojt-e meg, hogy a közrendnek békében is hiányos állapotai nem torzulnak-e végzetes rendetlenséggé, s hogy földjeink megmivelése és mindennapi kenyérünknek a földből való kikeresése nem marad-e inségesen vissza?

Ők a hős fiúk odakinn, a halál és a becsület mezején vérüket hullatják a hazáért. Idehaza is kell hadsereg, mely közösnek tartson minden földet, hazának érezzen minden házat, s minden földért és házáért kész legyen izzadást hullatni, munkából és gondból önfeláldozást juttatni. Kell aféle katonás, fegyelmezett együttműködés, mely minden tüzhelynek, minden gazdaságnak a védelmét kezébe veszi. A faluk utcáit és házait közérővel tisztán tartatja, a belső rendet önfegyelmesséssel megvalósítja, a földeket gyorsan és pontosan mindenütt megmunkáltatja. Kellenek ilyen szabad csapatok, melyek a hazáért való áldozathozatal lelkesültségével készek magukat parancs alá helyezni s a parancs szerint dolgozni, kitarítani és a közéletet tisztult magaslatoikba emelni.

Álljon ki az etédiek szabad csapata erre a nagyszerű példamutatásra. A népből szakadt eszme legbiztosabb életű. Az ő példájuk

a nemes verseny minden szárnyalását felébreszti minden községünkben, mert a mi parancs e példában van, az belülről jön, a népszívéből, az ősi harcos szellemnek az új időkhez tapadó átnemesüléséből. Ugy hat ez, mint az ősi hitek ereje, melynek csak egy lángra lobbanás kell, hogy millió és millió lélek felgyuljon nyomában. A népszellem otthon-védő áldozatkészségének is csak helyes irányu világgosságot kell fellobbantani, hogy mindnyájan abba az irányba fordulván, a tömegelő legjobb indulatait ragadják nagy alkotásokra.

Emelje föl ezt a zászlót az etédi szabad

csapat, s kövesse őt minden községünk ilyen szabad csapatokkal az önfegyelmességek és magunkért való munkának vér nélküli harc-terére. Az egész haza áldva fogadja ezt az új hadsereget s a véres harctéren küzdők is örökké büszkéek és hálásak lesznek, hogy ilyen igazi honvédek maradtak idehaza. Ilyen igazi honvédek, kik a nagy hazában a kicsi hazákat, a tüzhelyek melegségét, a kenyér biztonságát védik, s mindennapi munkájukkal mindennap egész életre kiható győzelmeket aratnak.

Fel a zászlóval! Előre a győzelemre!

Hogyan kell élnünk aratásig?

Igy tél utolján, tavasz kezdetén, még békeidőben is meglehetősen nehéz gondot szokott okozni az a minden évben visszakerülő töprengő kérdés: hogy leszünk ki ujig?

Meennyivel aggodalomkeltőbb ez a felsőhajtás most, mikor a megszokott, rendes szokás állapoton felül még a háborús időkkel mindenha együttjáró inséges napok réme is ijeszteget bennünket.

Pedig hát nem kell megijednünk. Ahogyan kiteleltünk eddig — bátran kimondhatjuk minden nagyobb nyomorúság nélkül — azonképpen, merjük állítani, hogy Isten segédelmével, ha nem is zsiros nagy jólétben, de ébség, koplalás nélkül kibírhadjuk aratásig, ha magunk is úgy akarjuk, ha mindenki akarja, ha minden itthonmaradt ember a nap minden órájában ehhez a szigorú parancshoz igazodik: Ezt az országot, ennek az országnak a népét sem időjárásnak, sem semmiféle ellenségnek kiéheztetni nem szabad. Ebben az országban nem veszhet éhen senki. Ebben az országban meg kell hogy legyen mindenkinek a maga mindennapi kenyere. Nem sok, csak éppen amennyi szükön elég. Minden étkezéshez egy-egy karéjka.

Ahogy hadbavonult véreinknek csak egy jelszavuk van: „Győznünk kell!” — és ahogy Hindenburg, e minden idők legnagyobb hadvezére, bizvást állítja, hogy győznünk is, mert nekünk jobb az idegrendszerünk, mint az ellenségeinkké: ugyanugy az itthonmaradt dolgozó népnek pedig szintén arra legyen gondja, hogy e megélhetés tépelődéseitől senki, se maga, se más el ne veszítse a fejét. Mindenki akarjon élni, s akarja, hogy a szomszédja is éljen. Tehát csak akarati kell. Nagyön erős akarati. Segitse mindenki egy a mást, hogy mindenkinek meg legyen a mindennapi kenyere. Hogy kell ezt akarni?

Erre is Hindenburg vezér aczélidegzetű nemzetétől vehetünk példát.

A németek törvényvel, hatósági és tár-

sadalmi intézkedésekkel rákényszerítik önmagukat a szigorú takarékosagra, beosztják a készleteket úgy, hogy akinek merőben üres is a kamrája, Németországban még az sem fog éhezni. Lesz mindenkinek kenyere. Bizony nem fehér, de lesz.

Bejárta a német sajtót mostanában egy csodálatos szép írásmű, mely valóságos himnusz, tizparancsolata és kiskátéja ennek a zordon, katonás kiáltásnak: muszáj kenyérnek lenni!

Kivonatolnánk így szól emez írás:

Németország (mondhatjuk: Magyarország is) egy egész ellenséges világgal áll szemben, amely megakarja őt semmisíteni. Diadalmas dicső seregeinket nem tudja leteperni. Hát, mintegy ostromlott várat, ki akar bennünket éhezteni. Ez sem fog neki sikerülni.

Miért nem? Azért, mert elég kenyérmag van az országban, hogy aratásig ki bírja a lakosság. Csak nem szabad prédálni, pazarolni.

Ne étesseitek marháitokat ja kenyérnek gyümölcseivel.

Takarékoskodjatok a kenyérrel, hogy ellenségeink kaján reménye szegényévé váljon.

Legyetek tisztelettel a mindennapi kenyér iránt. Akkor mindig lesz belőle nektek, akármeddig tart is a háború. Erre neveljétek gyermekeiteket.

Ne vessetek meg egy darab kenyert sem azért, mert már nem friss. Ne szeljétek egy karéjjal se többet a kenyérből, mint a mennyit éppen enni akartok.

Gondoljatok mindig katonáinkra, akik sokszor az őrhelyen, vagy a lövészárokból boldogok volnának, ha tarisznyájukban volna a ti elpredált kenyérdarabkátok.

Egyék mindenki hadikenyeret, éppen úgy táplál és éppen úgy jól lehet vele lakni, mint a másikkal.

A krumpit mindig hámozatlanni, héjában főzzétek. Ezzel sokat spóroltok. Az előzőleg nyersen hámozott krumpiból sok enni-

való rész elpocsékolódik.

Ne dobjátok szemétre az ételhulladékokat. Gyűjtsétek össze, jó lesz takarmánynak. Ha magatoknak nincs lábasjóságptok: adjátok a takarmányanyagot annak, akinek van.

Ezek a legprózaibb dologról, itt-ott szinte költői lendülettel megirt gyakorlati tanácsok, kell, hogy Magyarország népeinek is minden rétegében elterjedjenek s e komoly nagy időkben mindenkinek szinte vérébe oldódjanak.

Ezekhez az ércbevézni és minden iskolában megtanítani való szavakhoz, mi, a mi speciális viszonyainkhoz képest még a következő jóindulatu tanácsokat függesztjük:

Szoktassa mindenki magát és családját a kukoriczaliszt használatához. Ebből is lehet izletes ételt főzni. Csak tudni kell a módját. Gazdasszonyaink tanulják el egymástól a készítés titkait.

Lélekbe írott törvény legyen, hogy ga-

bonát a forgalomtól elvonni: hazaárulás!

Jó, ha egyes tehetősebb vagy előrelátóbb családok még kellő időben szákszámra raktároztak el lisztet éléskamráikban. Amde akiknek ilyen lisztartalékjaik vannak, ne kövessék el azt a kapzsígságot és lelkiismeretlenséget, hogy bár odahaza van elegendő liszt-készletük, mégis a boltokban vásárolnak.

Ezzel, hogy nem az otthon való lisztet használják, csökkentik a forgalomban levő mennyiséget s valósággal kiveszik a szegényebb nép szájából a kenyeret, akik kizárólag csakis a boltokban való vásárlásra vannak utalva.

Ne csak az imádság tartson tehát fenn minket, hogy add meg Uram a mindennapi kenyerünket, hanem erős akarattal magunk is arra törekedjünk, hogy mindenkinek meg legyen a mindennapi kenyere.

Ilyenképpen minden tömegéhség nélkül meg fogunk élni aratásig.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár közgyűlése.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár részvénytársaság 33 ik évi közgyűlését e hó 21 én tartotta Steinburg Ottó vezérigazgató elnökletével. A pénztár igazgatósága által a közgyűlés elé terjesztett jelentés belső bepillantást enged ezen ezoldi alapokon, kétségtelen altruizmussal működő bankunk életébe, mely a háboru által a közgazdasági életre zúdított nagy nehézségek közt is megtalálta azt a helyes utat, mely hirtovénnek megfelelt s inuen van aztán, hogy az évet minden zökkenés nélkül olyan eredménnyel sikerült zárnia, mely jelen rendkívüli körülmények között nyugodtan kiállja a kritikát.

A háborus viszonyok elzárták az országot a világ forgalmától s így a nemzet saját erőforrására van utalva. Ez a magunkra utaltság fényesen beigazolta, hogy a nemzet pénzügyi téren is teljesen felkészülve vívja meg élet-halál harcát ellenségeivel. Az államkormány azon felhívása, mellyel a hadikölcsön jegyzése végett a nemzethez fordult, megnyugtató sikerrel járt és ebben a sikerben mindenesetre figyelemreméltó helyre került Udvarhelyvármegye is, amennyiben 1 millió koronán tulmező felajánlással sietett a hívó szónak megfelelni, ami — tekintetbe véve az utóbbi évek csapásait, melyek már már végzettszerűleg neheztedek közönségünkre, — elismerésre tartthat számot s hogy ez így is van, fényes jutalmat nyújt a Megyei Takarékpénztárnak, — mely a megyei összes jegyzések több mint 50% át eszközölte a 515-650 korona jegyzés loboztatásával — az a miniszteri szó, melyben „részesülni szerencsés volt és amely szerint „a hadikölcsönnel járó, nagy nemzeti és közgazdasági siker elérésében méltán kiváló rész illeti“. Kétségtelen az, hogy a hadikölcsön jegyzés ama rendelkezése, mely a betéteknek a moratorium alóli kivételét szabályozza, érzékenyen érintette az aláírási helyekül szolgáló pénzügyintézeteket, bár az is megmondható, hogy a betétek csakis a felmondási idő betartása mellett vehetők csak ki, mégis nem számolt a rendelet az akció azo morális oldalával, melynek a pénztárak azzal kitéve lettek, hogy ha a felmondási időt betartani próbálták. Miudennek dacára a pénztár megtalálta azt az utat, melyen az érdekeltek s általában hitelintézetünk megrövidítése nélkül a szent czélnak a legjobban szolgálatára lehetett.

A közgyűlés elé terjesztett mérlegszámja lényegesebb adatai a következők: részvénytőke 600,000 K, tartalékalap 75,145-46 K, külön tartalék-alap 49.844-47 K, nyugdíjalap 210,031 59 K, jótékonyági alap 2175-06 K, betét 3.910,383 K, a pénztárkészlet 67,401-81 K, leszámított vál-

tok 5.279,896 71 K, kötelezvények 1.832,317 06 K, folyószámlák 174,335 40 K, intézeti ház 179,653 14 K, értékpapír 117,454 K.

A 94501-96 K, nyereményről, mely különböző jutalékok levonása után aként módosul, hogy 61,925-32 K, maradt a közgyűlés rendelkezésére, akként határozott a közgyűlés, hogy az osztalékot megállapította 6%, bar vagyis a 200 korona részvények után 12 koronában, külön tartalékalapra 13,755 32 K-t, jutalmazásokra 8570 K. fordítottak, míg az intézeti házak számlájának csökkentésére 3600 K. irányoztak elő. Jótékonycélokra 3671 32 K. ajánlottak fel, mely összeg jórészt hadbavonultjaink özvegyeit és árváit illeti.

Az alapszabályok egy pár paragrafusának módosítása után, elnök a választások megjéjtését tüzte ki. A közgyűlés bizalma a lejárt mandátumu igazgatósági tagokat újra visszaválasztotta, változás csak annyiban történt, hogy aligazgatónak a pyengélkedő Dr. Ráczkóvy Samu helyébe Soó Gáspárt, a székelykereszturi megüresedett igazgatói állásra pedig Gotthárd Jánost választotta meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Gazdasági intéző bizottság.

Január 31-iki számunkban részletes ismertetést hoztunk arról a nagyfontosságú földmivélségi miniszteri rendeletről, mely a termőföldek mindonütt való megmivélsése, s a termés kellő megmunkálása és kivitelése érdekében az alispánoknak utasításokat adott. E rendelet értelmében egy a vármegyében, mint egyes községekben intéző bizottságok alakulnak, melyek a hatóság és társadalom szoros együttműködésével gondoskodnak vetőmagról, munkáskézről és észszerű munkabeosztásról.

Udvarhelyvármegye alispánja is ennek megfelelően a főszoigabírákat a helyi bizottságok megalakítására, s a helyenkinti teendő részletes tölvételére utasította és a vármegyei központi bizottságot megalakította.

A vármegyei bizottság tagjai a következők: Pál István főesperes kanonok, Kolombán Lajos kir. tanfelügyelő, Székelyhidy Viktor gazd. felügyelő, Esztégár Bálint kir. erdőtanácsos, Vajda Ferencz esperes, Pál Ferencz esperes, Lőrinczi István esperes, Biró Daniel Lajos, Ugron Zoltán, Hlatky Miklós, Szabó István, Máthé Pál, Szabó Gábor, Pálffy Jenő, Szabady Tivadár, Szabó Nándor, Jeddy Tamás, Balássi Sándor, Biró Áron, Kisgyörgy Sándor, Dr. Nagy Samu, Sándor Mózses, Soó Gáspár, Szombafalvy Lajos, Szöllösi Samuel, Dr. Valentaik Foreucz.

A vidéki bizottságok tájékoztató adatai alapján a központi bizottság munkarendet készít, s evégett már a közeli napokban ülést fog tartani.

A parajdi „Vörös-Kereszt“ működése.

— Titkári jelentés a főkegyeletnek 1915. január hó 20-iki napján megtartott rendes közgyűléséből. —

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Különös kontraszt, de talán a Mindenhatónak bölcs rendelkezését kell látnunk abban, hogy e rettentő antiszociális jellegű háboruval szemben, vele épen egy időben viszont az igazi humanizmusnak, az önfeláldozó nemes emberszeretetnek legszebb megnyilatkozásait is épen napjainkban látjuk. Mintha a háboru borzalmaikt akarná az emberiség ezel nemileg ellensúlyozni, ha nem is kiegyenlíteni, mert az lehetetlenség volna. Ennek a különös titkos felsőbb hatalom sugallatára keletkezett s a szív legnemesebb érzéséből, a szeretetből fakadó ellenáramlatnak szülötte a mi kis falunk Vörös Kereszt-egylete, a mely talán soha sem tudott volna Parajdon létesülni és aránylag oly szép eredményt elérni, a minőt működésével elértünk rövid félév alatt.

Emlékszem jól, hogy még mult év február havában, tehát csaknem félévvel a háboru kitörése előtt — talán vezető köreinek jól értesültsége és a külpolitikai viszonyokat helyesen felismerő előlátása folytán — felszólítást kaptunk az igazgatóságtól többen a parajdi főkegyelet megalakítására. Akkor az ügyet többen megtárgyaltuk s az volt a meggyőződésünk és véleményünk, hogy egy ilyen egyesületet alakítani és fenntartani a részben hasonló czélokot szolgáló Székely Társaságunk mellett — közönségünk viszonyait figyelembe véve — lehetetlenség. S imo mégis, a mint a háboru kitört, Parajd községének közönsége ránk czáfolt s nemes áldozatkészséggel bebizonnyította, hogy igenis lehet egy ilyen egyesületet alakítani, sőt fenntartani is. Hogy a háboru nélkül talán igazunk lett volna, az mellékes.

Ezek után engedjék meg nekem, hogy egyesületünk mult évi működését rövidesen ismertessem.

A mult év augusztus hó 17-én tartottuk meg alakuló közgyűlésünket. Egyötönünknek 67 rendes és 12 rendkívüli tagja volt.

Az alakuló közgyűlés után a legnagyobb eréllyel kezdtük meg működésünket. Mindenekelőtt gyűjtést indítottunk a községünkben felállítandó kórház részére szükséges ruhák és ágyfelszerelések beszerzésé végett. A gyűjtést hölgytagjaink végezték igazán lelkesen s fáradtságot nem kimélve jártak házról-házra, hogy a nemes czél érdekében minél szebb eredményt tudjanak felmutatni, a mi várakozáson felül sikerült is, mert a gyűjtés 63 párnát, 16 szálmazsákot, 1 női ruhát, 1 zsákot, 79 lepedőt, 124 párnahuzatot, 178 törülközőt, 209 férfi fehérneműt, 5 paplant, 15 ágyterítőt és 14 pokrócot valamint 85 K 70 f. készpénzt eredményezett. A gyűjtés eredményéből, minthogy az kórházunk részére tulsoknak mutatkozott s hogy semmi felhasználatlanul ne maradjon, röviddel azután 28 párnát, 2 szálmazsákot, 1 női ruhát, 1 zsákot, 16 lepedőt, 47 párnahuzatot, 63 törülközőt és 80 férfi fehérneműt beküldöttünk Székelyudvarhelyre s a főispán ur rendelkezésére bocsátottunk, a többit pedig itt tartottuk felállítandó kórházunk számára. Itt még meg kell említenem, hogy a fenti gyűjtés a felsoroltakon kívül még nagymennyiségű sebkötöző ruhát is eredményezett.

A kórház felállítása tárgyában egy határozottunk, hogy mivel Parajd községe ugyis köteles lenne egy 18 személyes kórházat felállítani s mivel ezen adományok ugyis községünk közönségétől eredtek, azért a községgel karöltve állítjuk fel a kórházat, a mely mult év novemberére sikerült is. Minthogy azonban sebesülteket a helyi viszonyok miatt nem küldött ide a hadvezetőség, ugyanis nehez sebesültek részére nem volt meg érhető okokból a kellő felszerelésünk, a könnyebb sebesültek pedig házi ápolásban ré-

szesültek s onnan jártak be orvosunkhoz, tehát ez okból, hogy nagy fáradsággal gyűjtött felszerelésünk használatlanul ne heverjen, átirattunk a főispán urhoz, mint a vármegyei választmány elnökéhez s rendelkezésre bocsátva berendezésünket, kértük őt, hogy gondoskodjék annak kellő felhasználásáról. Ugron János főispán ur 2426—914. számú átiratával el is rendelte felszerelésünk beküldését, mely utasításának mult év december 21-én eleget is tettünk s így azok jelenleg is Székelyudvarhelyt vannak és ott kellőképpen felhasználhatók.

A fentebbi gyűjtésen kívül több tagunk az egyesület keretén kívül gyűjtést indított a hadbavonultak hátramaradottainak segélyezése céljából. E gyűjtés is szép eredménnyel járt, mert 45 korona állandó havi segélyt és 65 K, egyszerűesimendekori adományt eredményezett, mely egyesületünk kezelése alatt áll.

Ezenkívül a Parajdi Székelytársaság is nemcsak áldozatkészségének adta tanujelét azzal, hogy főkegyeletünk céljaira 91 K-t adományozott.

Folyó év október 4-én megalakult a vármegyei választmány, mely alkalommal Szabó Nándor, Klór Vilmos és Dr. Brosz Róbert képviselték egyesületünket s ők választották meg az alapszabályok értelmében vármegyei választmányi tagokká.

Hogy egyesületünk a sebesültek irányában fennálló kötelességének valamiként eleget tegyen, 21 K 80 f. értékben kórházi kötszereket szerzett be orvosunk javaslatára, a ki a hozzá bejáró sebesülteket ezzel kóti be.

A fentiekben kívül egyesületünk hölgytagjai rendkívül eredményes működést fejtettek ki a hadbavonultak részére számos hósapka és karmantyú kötésével úgy privát uton, mint az egyesület közreműködésével. Az azok készítéséhez szükséges pamutot a főispán ur volt szíves jutányos áron rendelkezésre bocsátani.

Egyesületünkhöz a mult évben iktatókönyvünk szerint 16 átirat érkezett, a melyek mind elintéztést nyertek.

Most áttérek pénztárunk állapotára.

A 67 rendes és 12 rendkívüli tagtól befolyt összesen 146 K tagdíjak fejében. A hölgyek gyűjtéséből befolyt 85 K 70 f. Hadbavonultak hozzátartozói részére kezelésünk alatt áll 110 K. A Székely Társaság adománya 91 K. Vagyis összes bevételünk volt a mult évben 432 K 70 f. Ebből kiadásaink voltak a következők: az alapszabályok értelmében elküldöttünk tagdíjakból portóval együtt 72 K 20 f-t. A ruhaneműk első ízbeni beszállításával 5 K 30 f. költségünk merült fel. Iktatókönyv, papír és kovart beszerzése 11 K 76 f-be került s a sebesültek részére szükséges kötszerek ára 21 K 80 f. volt. A kiadások levonása után egyesületünk kezelése alatt 321 K 64 f. maradt, melyből 211 K 64 f. sajátunkat képezi s 110 K pedig a hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésére fordítandó.

A folyó évben előreláthatólag rendes bevételünk lesz 66 rendes és 12 rendkívüli tagot számítva, összesen 144 K. Hogy rendkívüli bevételünk és hogy kiadásaink mik lesznek, azt előre meghatározni nem tudjuk. Majd a jövő megmutatja.

Ezekben volt szerencsém egyesületünk mult évi működését, pénztárunk állapotát s folyó évi költségvetésünket ismertetni. E jelentéssel kapcsolatosan meg kell még említenem azt, hogy ő felsége, legfelsőbb védnökünk a genfi egyezmény 50 éves évfordulójára alkalmából díszjelvényeket alapított a Vörös Kereszt körül szerzett érdemekért. Ezen díszjelvénynek képét központunk nekünk megküldötte az azokra vonatkozó szabályokkal együtt, amelyeket ezennel bemutatva, arra kérem önöket, hogy akinek módjában áll, a nemcsak cél érdekében igyekezzék valamelyik díszjelvényt megszerezni.

Most pedig azt hiszem, kedves kötelességet fogok teljesíteni azzal, ha mindazoknak, akik tevékenységükkel és adományaikkal egyesületünk céljait szolgálják, egyesületünk nevében ezennel őszinte, igaz köszönetet mondok s egyuttal kérem

őket, hogy szíves jóakarattal továbbra is támogatassanak bennünket működésünkben, mert eredményeket elérni közös erővel, együttes munkálkodással tudunk.

Jelentésem azzal a kívánsággal zárom be: Adja a Mindenható Uristen, hogy működésünkkel még minél több könnyet felelőzírthassunk és monnél nagyobb hasznára lehessünk hazánkban, hogy így mint egy kis csöppje annak a nagy segítő akciónak, amely a háborúval járó nyomorúság enyhítését tűzte ki céljául, mi a magunk részéről kötelességünknek becsületesen megfelelhassunk!

Szabad liceum.

A liceumi bizottság a sorozat hetedik előadását f. hó 21-én, délután 2 órától kezdődőleg a vármegyei háza nagytermében rendezte. Mintegy 430 főnyi közönség előtt Vajda Ferencz ref. esepéres tartott előadást a *háború jótékonyági intézményeiről*. A mesterien kidolgozott aktuális tárgy előadás csoportosította a háború okozta károkat, melyek emberéletben, magán- és közjavakban, kulturális értékekben esnek s óriási pusztítással járnak. Ezzel szemben azonban kiemelte a háború nyomában járó áldást, mely alkot, sebetköthöz s elpusztított értékek helyébe új értékeket léptet; a keresztény szeretetnek és a kulturának újabb meg újabb intézményeit, melyek létesülnek és működnek, mint a szeretetnek és irgalmasságnak legszentebb művei. E téren a legremekőbb mű a *Vörös Kereszt*, melyet — nyilván az 1859-ben III. Napóleon által indított francia háború rettenetes emberáldozatának hatása következtében — Dunant János Henrik, a genfi nagy emberbarát alapított s melyet az államok az 1864-ben kötött genfi egyezményvel tettek a szenvedő emberiség legfőbb áldásává. A Vörös Kereszt jelenti a betegeknek és sebesülteknek a háborúban való rendszeres ápolását, s mint ilyen, az ellenség részéről is föltétlen kiméletben részesítendő. A magyar Vörös Kereszt ügyeit az 1911. évi 20 t.-cz. szabályozza.

Az előadó figyelme kiterjedt a harcosok lelki gondozására úgy itthon, mint a táborban, melyből a sikert ígérő lelki erő és kitalás fakadt; továbbá a kulturális szükségletek kielégítésére, melyet városunkban a jótékony társadalom és az Udvarhelymegyei Népművelési Egyesület gyakorolt. A hadbavonultak honnmaradottjainak és rokkantaknak, anyagi segélyezése; a hadifoglyoknak a mult időkétől eltérő, emberséges és igazságos kezelése; a mindennap várva-várt tábori posták; a hadbavonultakról felvilágosítást nyújtó bel- és külföldi tudakozó irodák, mind mind a szeretet és emberies érzés művei a harcosok érdekében. Az előadás tanulságaképp emelkedett ki az a fölséges igazság, hogy az egyesek károsodásából nyerni kell a köznek s a magyar nemzeti közszellemnek, társadalmi összeforrásának, a kulturának és a magyar nemzeti törekvéseknek erős törzse fejlődik ki belőle.

A közérdekű előadás után Szabó Gizike VII. g. o. t. hegudjén gyönyörű Bériot interpretációjával és magyar ábrándjával ragadta magával a közönséget. Majd Groák László VIII. g. o. t. Szabolcska Mihálynak A kis Demeter Rózsika cz. költeményében a szeretet és melegség hangjának teljes érvényrejutásával idézte föl a jól ismert és kedves rutinirozott szavaltót.

A pompásan sikerült műsor végeztével Dr. Paál Árpád licz. elnök mondott meleg köszönetet az érdemes szereplőknek. Majd himnuszal meganyitott műsort a Szózat zárta be. Persely-adományból befolyt 5 K. 30 fillér.

A legközelebbi előadás f. hó 28-án délután 2 órától kezdődőleg — a vármegyei háza fűtött nagytermében fog megtartatni. *A robbanó anyagok és azok hadihaszánlatáról* előadást tart Tamás Albert róm. kath. gym. igazgató. Vonós quartettet játszaok: Hauser László, Maráth József, János Áron VIII. g. o. tanulók és Paál Sádor áll. tanító. Monologot ad első Csiki Annuska. Az előadásra az érdeklődő közönséget, valamint a liceumi bizottság tagjait meghívja a vezetőség.

Lőrinczy altábornagy.

Valami benső újjongás fog el, mikor a szent-ábrahám kegyelmes urra gondolunk, a daliás öreg altábornagyra, Lőrinczy Dénesre. A székelység kiváló katonai erényeinek mintegy a megtestesülését látjuk benne, s jól esik látatunk őt is ott a hadak élén, hová Isten kegyelméből való képességeivel küzdötte fel magát. Ő is ott dirigál a harczerén, s hírek jönnek róla meleg sorokban. És magunk büszkeségének tudjuk érezni ezeket a híreket, hiszen ő mindenképpen a miénk, testes-től-lelkestől székely és udvarhelyszéki.

Legutóbb Mörice Pál, a *Magyarország* munkatársa írta róla a következő kedves intimításokat.

A megifjohodások csodás időszakát éljük, midőn rég pihenő kardok lekerülnek a szegről. Nyugalomba vonult, régi, derék magyar tiszték sem halgatták télenlőn a határszéli csatatereteket zajgását; honnét a híres, neves Ugron-család ered, az udvarhelyi anyaszék területéről is harcba vonult egy öreg székely generális, névszerint: Lőrinczy Dénes altábornagy.

Lőrinczy Dénes, kincses Kolozsvárról, a vasrostélyozatos ablaku unitárius kollégium hajdani „berbécs”-diákja, a honvédségnél töltött hosszú, hasznos, kiváló szolgálatait után, kitiűntetésekkel ékesen, jónéhány évvel ezelőtt húzódott félre, mint czimzetes altábornagy. Nem Grácot, Linzet, vagy Bécsot, sőt Budapestet sem választotta pihenő helyül az öreg „kegyelmes”, hanem az ifjan elhagyott szülőföldre, szentábrahám székelyatyjainál közé tért meg. Ottan ösmagasra megnő a szikár, csontos, fanyűvő, sziklatörő székelység és kevélyen, hegyesen villogtatják barna szemüket még az öregek is: mert olyan egészséges föld az ott, hol az öreg embereket sem roskasztja össze a vénység... Pár évvel egyik nyáron az Abbázia-kávéház előtt, már mint nyugdíjast, szürke úrúruhában láttam üldögélni Lőrinczyt. Olyan daliás magyar embert nem lehetett ottan körül többet, másikat látni a petyhüden pihető pesti tömegben, s mindenkinek feltűnt, midőn pörge vadászkalapja alól villogó tüzes szemmel nézgette a pesti utcát. Napégette barna, méltóságos arcához kedvesen illett a fehér bajusz... A királyi parancsszóra most aztán hadba is vonult Szentábrahámról, a régi meleg kuriából az öreg székely generális, ugyauis a köznapokban jelentették hivatalosan, hogy Lőrinczy Déneset valóságos altábornagyi czim-mel és jelleggel szólította szolgálatba a király.

Lőrinczy Dénes tetters egész életet áldozott fel, hogy az első oktatók lelkes társaságában a magyar honvédséget szűkös viszonyok közül, a verndli-puska és paradicsom-flaskós piros nadrág korszakától emberöltő fáradozásaival felemelje mostani diadalmas, minden harczeri nehézséget leküzdő színvonaláig. A boldogult József főherceg vezérkarából a Máriassyak, Bolla Kálmánok, Paczorok, Bakonyiak, Jekelfalussyak, Hazai Samuk, Szurmayak, ezredes kódi Lázáros nevei mellől a minta csapatist Lőrinczy Dénes nevéét hálálanság, méltánytalanság volna elhagyni és feledésbe engedni. Lőrinczy — bár a baka bakancsok talpazegére vonatkozó legapórfékosabb rendelkezések fejében voltak a különféle szabályzatok tömekelei — életrevaló, ötletesen, merészen kezdeményező, praktikus magyar katona volt, ki nek bravurosán, meglepő sikerekkel végrehajtott gyakorlati élveztek, dicsérték még a másokkal szemben oly kérelhetetlen kritikusi Bolla Kálmánok is. Pedig Lőrinczy, az öreg székely generális, egyszerű csapatistből küzdötte fel magát az elérhető legmagasabb rangokra. Mint hadnagy, mint század- és zászlóaljparancsok a hajdu fiuk ólén, a debreczeni harmadik honvéddalvezetőnél pár évtizedig szolgált. A bakák nótába foglalták a Lőrinczy Dénes nevéét; sőt a híres Nyulas-gyakorlótéren, a „Lőrinczy-halommal” kapcsolatban még a katonai tőrkepcsinálók is megörökítették azt... Ha egy-egy bravuros harcászati gyakorlata után

(tiszi megbeszéléseknél) sajtóságos orrhangján, de a tömör gondolatoknak aczélménységével indokolásait előterjesztette „az öreg“, még egy Forinyák Gyulával, Bolla Kálmánnal, vén Pókay altábornaggyal szemben állva is: — tiszteletet, figyelmet gerjesztő sugár, méltóságos katonaság volt, akit a fenséges József főherceg és a kákán görcsöt örömet keresgető szigorú „kegyelmese“ fejbölgőlogatlag, helyesléssel, élvezettel hallgattak. Azon a „fene Lőrinczy“ fehér asztalnál sem fogott ki a mulatságszerető, karakán magyar „első“ Bolla Kálmán. Midőn Zilahon a hármás ezred negyedik zászlóalját „vizitálta“ Bolla, vidám vacsoraközben Lingó cigányt, a szilágysági híres „kiesbögőst“ akárhányszor térdére ültette az a szilág főgenerális, azután ugy dalogatták Lőrinczy őrnaggyal a Lingó cigány hurrepesztő muzsikájánál:

Csörög csattog a vasajtó,
Talán jön a tömlőzartó?
Vizitálja a vasakat,
Ugy örül a rabáságnak...
Mond meg a profusztartónak:
Ne örüljön rabáságnak;
Mert ha rabáságnak örül,
Hej, kés forog a szive körül...

Ez a nóta a Lőrinczy Dénes nótája volt, s még leírva is olybá tetszik, mint valami avas, régi kurucz koserög...

Bolla Kálmán már régen meghalt, azóta talán maga Lingó cigány is a szent Dávid zenekarában hárfázgat valami szelibezt, kenetteljes óhéber zsolnárt, — csapán a lanyvó, sziklatörő őszékely ivadék Lőrinczy Dénesen nem fogott ki az idő. A fehérbajszu, de villogó szemű altábornagy jókardját, lám a király hívo szavára menten felkötötte és csásfordjobbaházi Bolla Kálmánék mostan is, odafentől a mennyei fényes felhőkuliszák megöl is helyeslőlog, mosolyodva bölongatnak le a „fene Lőrinczyre“, a szentábrámi meleg, biztos kuriából oly lelkesen, délczezen hadbavonult öreg székel generálisra.

A kenyér.

Sok-sok ember töprenghet mostanában a kenyér jelentőségén. Megtanulja átérzeni, hogy mennyire életbevágó az imádságnak az a szava: „add meg a mi mindennapi kenyérünket“. Bölcs kormányok kevertetik a lisztet, utalványokra hivatalosan szelitelik a kenyeret, csak hogy jusson is, maradjon is mindnyájunknak ebből az életanyagból.

Minden a kenyér körül forog, még a világrendítő háboru is akörül forog. Kenyérharc nagyban. Kicsinyben ideben, miközöttünk az uszorások folytatják.

Mivé fejlődik az a szerény vegyi képlet, ami 60 százaléknakra nitrogénmentes szénhidrát, keményítő és más élele; 15 százaléknakra nitrogénés albuminát, afféle fehérnye anyag, sikkér, fehérje és erealiu, a többi százaléknak pedig foszfor, káli, magnézia, nátron, méz, és sok sok víz! Ebből áll a buzaszem, a liszt, a kenyér. Ez a sok apróság adja az ő óriási nagyságát.

Vajjon gondolt-e rá valaha a vegyészet tudománya, hogy a kenyér világuralmát apró elembeiből mesteraégesen is föl lehetne építeni? Hogy a természet egyéb anyagából is ugyanazon táperőket össze lehetne hozni, amiket a buzaszem sűrűsít magába. Hogy a mérhetetlen hold földek helyett pár méternyi területű vegyi laboratoriu-mok onthatnák a kenyér magvait. És eltűnne a nagy határok jelentősége, megszűnnék a földébeség, s a tudomány volna az ur minden örök felett, még a nemzetek kenyéririgysége fölött is. Vajjon gondolt-e a tudomány erre a világfördítő hatalmára, hogy lesz idő, mikor ezt elérheti?

Hiszen Rigler professzorunk vegyi teje is egy rész ebből a hatalomból, a kenyér vegyi problémája megoldásából. A tudományt az élet kenyérsere hajtja, hogy a természet anyagváltó-zásából mindent és bárhol ki tudjon keresni, még az elzárt határok között is, még a levegő végtelen magasságából, s a föld végtelen mélységéből is.

Vajjon akkor is lesz-e még okuk az embernek, hogy kenyérharcokat vívjanak? Lesz-e köny és nyomor, letöröttség és hatalmaskodás? Csak az ima szava jut eszünkbe válaszul: Add meg Uram a mi kenyérünket....

HIREK.

Székeludvarhely, febr. 28.

Győzelem-ünnep.

Február 22-ikére Székelyudvarhelyre is megérkezett a mazuri téli győzelem eredményeinek a híre, a 100 ezer orosz foglyoról, köztük 7 táborokról s a 150 szákmányolt ágyuról, mely azóta 300 ra emelkedett. A város hirtelen zászló-díszit öltött, este pedig minden ház ablakában kigyult az ünneplő világosság, s különösen impozáns volt a középületek kivilágítása.

Hét óra után a régi városzházától zászló alatt menet vonult le a kaszárnyához, honnan a tisztikar vezetésével katonazenekar hangjai mellett a katonaság indult a város felé. Ekkor már minden utca csak egy öntötte az ujjongó és lekesülő népet. A tünnető menet zenezsával végig-haladt a Kossuth-utcán, Bethlen-utcán, a Vár-utcán s így ért a Petőfi utcába, hol az állomásparancsnok ezredes lakása előtt játszott el a zenekar több darabot.

Innen a zenekar és a menetet a vármegyeház elé vonult, hol a díszesen kivilágított erkélyen a főispán és alispán várta a lelkes tömeget, s mindketten nagyhatású buzdító beszédet intéztek a katonákhoz. A zenekarból felhangzott és szétáradt az összegyűlt nagy tömegben a vérpezsdítő dalok hangulata.

Egyszerre a nép lelkéből tört elő a Hymnus hatalmas, tömör mélységű, messzehangó imádsága, s magával ragadta a katonazenét is, hogy fenséges teogerviharzásként csapott égfelé az ének. Ezzel az óriási akkorddal végződött az ünnep külső megnyilvánulása, hogy annál tovább tartson a lelkek mélyén az a belső ünnep, a mivel katonafisinkat napról papra köszönnjük, győzelmükért és hazatérésükért imádkozunk.

Egyleti közgyűlés. Az országos Vörös kereszt egylet székeludvarhelyi fiókja folyó évi márc. 7 én tartja közgyűlést, melyre az elnökség ezton hívja meg az érdeklődőket.

Ikolalátogatás. Killyéni Endre hosszufalusi polg. iskolai igazgató, miniszteri ikolalátogató folyó hó 22-én városunkba érkezett, hogy évi rendes látogatását az állami polgári leányiskolánál elvégezze. Minden osztályban minden tantárgyból meghallgatta az előadásokat s a növendékek feleleteit. Tapasztalatait a 25 én tartott gyűlésen közölte a tantestülettel, melynek munkájáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Ugyanaz nap délután Kereszturra utazott, a hol szintén a polg. leányiskolát látogatta.

Szeretet-adományok. Külföldön a sebesült szállító vonatok, ahogy sebesültjeiket az egyes Vöröskereszt egyletnek átadják, az illető helyekről való visszatérükben szeretet adománykéat átvesznek mindenféle használható holmit, amelyet aztán magukkal visznek, s utközben és a táborban szétosztják. Magyarországon ez a módja a jótékony-ságnak eddig nem volt szokásban; mióta azonban a Kárpátokban német katonák küzdenek a mieinkkel együtt s az ő sebesült szállító vonataik is itt járnak, ezek ily szeretet-adományokért a Magyar Vöröskereszthez fordulnak. A Magyar Vöröskereszt tehát, hogy Magyarországon is meghonosítsa ezt a gyors és gyakorlati módját a segítségnek, a magyar közönséghez fordul, hogy legyen adományával segítségére, s a sebesült szállító vonatokat lássa el mindazzal, aminek fiaink a harcztéren használt vehetik. Kérünk mindenkit, sziveskedjék feleslegéből bármily csekélységgel a szeretet adományokat gyarapítani. A Vörös Kereszt szivesen elfogad e célra teát, csokoládét, szivart, cigarettát, dohányt, pipát, czeruzát, tábori levelezőlapot, ásványvizet, palackozott jó ivóvizet, lábbelit, harisnyát és egyéb czélszerű küldeményeket. A Vörös Kereszt-egylet székeludvarhelyi fiókja busvételre kívánna eljuttatni az első ilyenmü kollekcióját, s ezért kéri a közönséget, hogy az egylet elnökéhez

Dr. Valentsik Ferenczáné urnához minél hamarabb juttassa el adományait. Akiik egyes használati czikkeket beszerzésében akadályozva vannak, azok pénzt is adhatnak, s az egylet fog gondoskodni róla, hogy azon a légszákegesebbeket bevásárolja. Erre a célra befolyt Dr. Valentsik Ferenczánéól 20 kor. és egy csomag cigarettá.

Egyházkerületi közgyűlés. Az erdélyi református egyházkerület Kolozsváron márczius 17 én délelőtt 10 órakor fogja megtartani idei közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. Püspöki jelentés az egyházkerület közigazgatási, vagyoni és iskolai ügyeiről 2. Misszióügyi jelentés. 3. Az egyházkerület 1913. évi számadásainak ellátása és az 1915. évi költségvetés megállapítása. 4. A tőkekamatsegély iránti kérvények felajánlása. 5. Egyházkerületi tanácsbíró, konventi világi póttag, lelkészkepesítő- és lelkészi nyungdíjintezeti bizottsági tag, előjárásági tagok, tanárok és a középiskolai vallástanárképesítő bizottság tagjainak választása. A közgyűlést megelőző nap (kedden) d. e. 10 órakor az igazgatótanács gyűléstermében esperesi értekezlet (püspöki szék) lesz a tőkekamatsegély kérvények véleményezése és más esetleg felmerülő ügyek megbeszélése végett. A közgyűlés napján, d. e. 4 órakor az egyházkerületi bíróság tart ülést, az időszaki bíróság megalkítása s a felterjesztett fegyelmi és közigazgatási bírósági ügyek elintézése céljából.

Igazolási kényszer a vasutakon. Az erdélyi őssz vonalakra elrendelt igazolási kényszer ésszhitették. Csak a Nagybánya, Deés és Apabida közötti, továbbá Deés—Bethlen—Óradna, a Bethlen—Borgóbeszterce s a Sajómagyaros—Budatelve közötti vonalrészekben maradt fenn az igazolási kényszer. Egyéb erdélyi vonalokon csak a fokozott ellenőrzés és a gyanus egyének letartóztatása van elrendelve, különösen a Sajómagyaros—Marosludas és a Madéfalva—Gyimes közötti vonalrészen. Szigorított igazolási kényszer lép azonban élethe márczius elszejtől kezdve a Zsolnától, Eperjestől, Bártfától, Galiczia felé, Legenyemihálytól Mezőlaborcz és Taksóy felé, Maramarosszigettől Kőrömszék és Borsá felé, s Deféstől Óradna és Borgóbeszterce felé vezető vonalokon. Igazolással rendőrhatalósági záradékkal ellátott igavolványok, vagy a hadimenetrendszerü vonatokra eddigelé kiállított igavolványok kellenek. Tényleges tisztviselők és családtagjaik vasuti arczképes igavolványaikkal akadálytalanul utazhatnak.

Maradjanak idehaza! Az erdélyi pártfogó egyesület székeludvarhelyi osztálya február 14-iki közgyűlésén többi közt szóba került az is, hogy a nőknek Budapestre való áramlása a mai viszonyok között igen káros hatású. Ugyanis maga a Patronázs Egyesületek Országos Szövetsége küldött értesítést, hogy a háborus idők nehezebb állapota miatt Budapestre a nők mint házi cselédek sem nyernek egykönnyen alkalmazást. Így a Budapestre önzölő fiatalok leányok és nők előtt csak az erkölcsi romlás és züllés veszedelmei nyílnak meg, mert ezek a szegény teremtéssek más ellátás hiányában végső kétségbeesésükben egészségügyi lapot váltanak, de ezzel sorukon még anyagi tekintetben se tudnak semmitse könnyíteni. Ezért a Budapestre törekvő fiatal leányok és nők inkább maradjanak idehaza, s itt a hadbavonultak munkakörében igyekezzenek a katonai szolgálatot teljesítő férfiak munkajejét pótolni, semhogy magukat végső romlásba és züllésbe sodorják.

Halálozás. Özv. Tillyán Antalné Szabeni Mária életének 89 ik évében febr. hó 22-én elhunyt. Halálával nagy és kiterjedt rokonságot borított gyászba.

Szeles Albert életének 34 ik évében febr. hó 24-én elhalt. Szeles Pál és neje gyermeküket siratják a korán elhunyt ifjában.

A zálogkölosön intézet és betéti pénztár f. hó 27 én megtartott közgyűlése az előterjesztett mérleget 944,961.40 K. vagyon s ugyanannyi teherrel, 15,495.25 K. tiszta nyeresémmel elfogadta. A szelvények 9 K. val váltatnak be. A háboruval kapcsolatos jótékony czélokra 942 K.-t egyebekre 157 K.-t összesen 1102 K.-t szavaztak meg, a mi a tiszta nyereségnek több mint 7%. Hadi kölcsönre betevői 63,300 K. névértékű kötvényt jegyeztek.

A Patronage-egyesület közgyűlése.

A székelvudvarhelyi patronage egyesület a múlt vasárnap tartotta közgyűlését a tagok élénk érdeklődésével. A gyűlést Dr. Haán Béla kir. törvényes elnök, az egyesület tevékeny elnöke vezette. Az egyesület átiratok, pénzügyi jelentés és költségvetés megállapítása, illetve tudomásul vétele után az üresedésben levő alelnöki állásba Szakács Zoltánt választották meg, mire a gyűlés véget ért.

Előadás az üdülő katonáknak. Az üdülő katonáknak az elmúlt hét csütörtökén Tamás Albert főgimn. igazgató tartott előadást az általános földrajz köréből a 200 főnyi hallgatók élénk érdeklődése mellett. Jövő héten Dr. Dobos Ferenc tanár fog két előadást tartani a magyar hadsereg fejlődéséről.

Nyilvános elszámolás. Ujabbán a Vörös Kereszt részére a következő adományok gyűltek be: Fiala lányok hazaszeretetének nagyon bájos megnyilatkozása képen a polgári leányiskolából néhányan minden felszólítás és vezetés nélkül, saját bonleányi érzetük által indítva egy kis programos estélyt rendeztek, egy egyfelvonásos színdarabbal együtt, mit kétszer is előadva, ennek jóvedelmét felosztva, felét a Vörös Kereszt, felét a Vörös Félholdnak juttatták. Tudommal Horváth Margitka és Klárka és Embery kislányok voltak ennek rendezői. Hála köszönet érte a Vörös Kereszt nevében. A Vörös Kereszt javára 48 K. jutott az egész összegből, mit hálaosan nyugtáztak. Ugyezintén hálaosan köszönöm a kő- és agyagipari szakiskola tanárainak fizetésükből felajánlott 1/10%-ot február, március és áprilisra, míbél a február hóra eső 12 K. 81 fillért köszönettel nyugtáztam. Ugyezintén Barcsay Károly kereskedő ur hetti jóvedelmének 1/10%-a 15 K. 67 fillért is. Kolombán tanfelügyelő úrtól átvettem 67 K. 35 fillért, míbél Jancsóné Zalányi Anna olaszteleki tanítónő 21 K., Hamoradalmi tanítónő 15 K. 9 fillért, A vargasi áll. el. isk. tanestélyt 25 K., A Ferenczi Juliska képezdélő növendék 6 K. 26 fillért. Összesen 67 K. 37 fillért gyűjtöttek a Vörös Kereszt javára, mit hálaosan köszönünk. A kir. törvényes hívatásoknak februári illetménye a Vörös Kereszt részére 22 K. 42 fillért. Az udvarhelyi ur kaszinó a Vörös Kereszt javára kibocsátott bélyegek eladási ára fejében küldött 100 K. a Vörös Kereszt részére. Az áll. tisztviselői orsz. egyesülete székelvudvarhelyi köre közgyűlésén 20 K. szavazott meg, a Vörös Keresztnek. — A sebesült katonák részére a következő adományok gyűltek be: Deák Miklós unitárius lelkész 92 K. 55 fillért gyűjtött. A szombathelyi gazdakör szintén a sebesült katonák részére 71 K. 18 fillért adományozott. Schuller Gusztáv Kolozsvárról küldött erre a célra 2 K. Ugy ezeket, mint a Vörös Kereszt javára gyűjtött bélyegeket nem szevakkal, hanem az leten áldását kérve, köszönöm. Dr. Valentsik Ferencnek, Vörös Kereszt elnökének.

Háborús előadás H. szentpálon. Sikertelt előadást tartott a homoródszentpáli iskola a hó 21-én az ottani népház nagytermében. A súlyos idők és egyéni meg nemzeti kötelességtudás jellegzetes dokumentumaként jelentek meg az apró csopottságok a deszkákon s az itthon maradtak lelkét, a diadalba vetett törhetetlen hitet, a jövőbe látók nagy meggyőződését énekeltek és mondták gyermekszájjal a sziveket, mint egy orgona, melyen átlüktet a művészi ihlettel. Minden hang, mely ajkukról a levegőbe röpött, minden mozdulat, mely arcvonásaikon át szaladt, a korosok gyönyörű összhangja és a melodramák esztétikussága, megható tónusa igazi, bensőséges hálaival és csodálattal töltötte el a közönséget a mesterek Pálffy Ákos és Bencséné György Ilona iránt, hogy oly kedves és feledhetetlen estét szereztek. Ürmösiné urnó aktuális katonanótákat énekelte, a mikben a csataterék hangulatos szépségei elevenedtek meg, hogy feledtessék ugyanazon csataterék véres borzalma. Az előadás utáni társasvacsorát is felhasználta a közönség, hogy a katonák árvái javára gyűjtsön.

Az előadás felülhíztettek: Ürmösi József 3 K. 80 f., Bencze Gábor 3.40 K., Marosi Márton 2.80 K., Sándor Kálmán 2.50 K., Bedő Albert 2 K., Péter Sándor 1.20 K., Nagy Gyula 1 K., Gál József 80 f., Kertész Irmuska, Bedő Miklós, Bartalis Márton és ifj. Barta Mózes 40–40 f., Balázs Jánosné és Barta Zsigmond 20–20 f. Ürmösi József által adományozott szegfűből begyűlt 7 K. Az estély tiszta jóvedelme 81 K., míbél 41 K. helybeli célokra fordítatik, 30 K. az elesett hősök árváinak segélyezésére és 10 K. az udvarhelymegyei tanító „Leányotthona” alapjára a kir. tanfelügyelőséghez küldetett. Mindazoknak, kik megjelenésükkel és felülhíztással az estély sikeréhez hozzájárultak e helyen is köszönetet mond a rendezőnek.

A társadalom áldozatkészsége. Az Udvarhelyi Híradó szerkesztősége újabbán a következő adományokat vette és hálaosan nyugtázza: A Vörös Félhold részére: Kelemen Lajos 5 K.; a harcstéren elesettek árvái részére: Kelemen Lajos 5 K.

A hadbavonuló katonák részére: Egy tartalékos főhadnagy és négy 3 főkapát, és 2 pár érmelegítő aoományoztak.

A harcstéren megvakult katonák részére Schuller János 2 K. át küldött szerkesztőségünk kezébe, a mit készséggel nyugtáztuk.

Közélemezésünk ügye. A tisztviselő egyesület kérésére után a város iskolái és a kir. ügyezség is közös megkeresést intéztek Székelyudvarhely város tanácsához, hogy a közlemezés kellő ellátásáról gondoskodják. Ez a megkeresés különös kiemeléssel rámutat a hatósági közraktár szükségére is, melyre nézve mult számunkban éppen mi hívtuk fel a figyelmet. Erdemesnek tartjuk ezekkel kapcsolatban megemlíteni, hogy mind több és több város veszi üzembe a hatósági közraktár intézményét. Sőt Debreczen városa hatósági üzemben sertészhizláló telepet is létesített, hogy a közlemezést ezzel is biztosítsa. Szombathely város közraktári intézménye pedig a legközelebbi kommunisztikus formákat kezdi felölteni, s ebben a városnak a kereskedők a legfőbb támogatói. A kereskedők a közraktár készleteiből városi utalványokra árusítanak, s a maguk külön készleteiket is csak a városi készletek árszámba szerint árusítják. A városi hatóság a kereskedőkkel közös értekezletet tartva, megállapította az egész lakosság fogyasztási szükségletét, s ehhez képest kapnak az egyes háztartások élelmi szerekre és lisztzeműekre utalványokat. Ez a módszer igen czélserűnek és kivihetőnek látszik, s mindenesetre nagy áldásként hat különösen a szegényebb néprétegekre. Értésülésünk szerint Székelyudvarhely város tanácsa is sürgős intézkedéseket tervez, hogy kellő gabonaműt és lisztet gyűjtlessen. A vármegye főispánja és alispánja pedig távirati uton intézkedett, hogy az országos készletekből ide megfelelő mennyiségű órleményt szállítsanak.

Mezőgazdasági munkások. A földművelésügyi miniszterium nagyváradi kirendeltségénél körülbelül ezer olyan mezőgazdasági munkás — férfi és nő vegyesen — jelentkezik, akik hónapos vagy áves cselédnek más vidékre is hajlandók elszerezni. A kirendeltség az érdeklődőknek a munkások szerződési feltételeiről készséggel nyújt felvilágosítást és szolgál utmutatással.

A jó Frecska bácsi. Maholnap legnépszerűbb és legkedvesebb ember lesh Székelyudvarhelyen Frecska bácsi, a derék kenyérfáros. Tesz-vesz, fut-fárad, hogy elegendő örleményt szerezen a maga mind keresetbeben kenyérsütődjéhez. És nem szarol a hozzáátóuló tömételnen néptől, nem él vissza az ideges, a folyton sokasodó kereslet zavarával és mohóságával. Becsületesen megdolgozott, foszlós belü, szép kenyeret árul, tisztát, jóízűt és piros hajt. Gyerek azt majszolja örömmel, de még a nagyok is, a kenyérgondokba boriott szülők is valami játékony feledést éreznek a gondjaikkban, mikor Frecska uram duzzadó kenyéréhez hozzájuthatnak. A szép és jó kenyér kilója 56 fillér, s nem csapódik fennebb ez az ár, bár-hogy is keresék az árut. Frecska uram becsületességgel kitart amellett, hogy jobb a sűrű krajcár, mint a ritka forint. Búszke és igaz baptista lélekkel nem tűri meg a maga munkájában a hazug és irigy hazonkeresést. És tódul hozzá a nép. Reggelienként egész népcsoádület várakozik a számaras szekérre, mely a Frecska uram kenyereit hozza az árudába. És az árudába be se vihetik a kenyereket, ott monten szétkapkodnak minden darabot a szekérről, s maguk a vevők viszik az árut le-méretre és kifizetni. Senkiesem ellenőrizi, hogy nem lopják-e el a szétkapkodott árut, de nem is lop senki. Becsületnek becsület a fizetése. Nekünk pedig jól esik ezt megirunni, hogy amikor mindenki hasznot hajszol, akkor támad egy egyszerű és szegény sűtő, aki mindennap százaknak és százaknak ad megnyugvást a maga igazságos áru, gondot üző kenyereivel.

A mározius elsejei bevonulás elhatalasztása. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy mindazoknak az 1878., 1879., 1880., 1881. és 1882. évben született népfelkérésre kötelezett magyar állampolgárok, a kik a népfelkésli bemutató szemlén népfelkésli fegyveres szolgálatra alkalmazásnak találtattak, a népfelkésli tényleges szolgálatra nem 1915. márczius 1-én, hanem 1915. márczius 15-én tartoznak bevonulni. A fent fel-morolt évfolyamokhoz tartozó és a szatmáraemeti beszercebányai, kassai és egri m. kir. honvéd kiegészítőparancsnokságok területén tartott bemutatató szemle alkalmával alkalmazásnak osztályozott, de népfelkésli igazolványi lappal el nem látott népfelkésli kötelezettek a budapesti m. kir. honvéd kiegészítőparancsnoksághoz vonulnak be. Azok a népfelkésli kötelezettek, a kik az iglói, raunkácsi, ungvári és máramarosszigeti honvéd kiegészítőparancsnokságok területéről tényleges szolgálatra még időelőtt behívtattak, de később bizonytalan időre szabadságoltattak, abban az esetben, ha eddig külön behívójegygyel népfelkésli fegyveres szolgálatra be nem hívatnak, szintén a fent említett napon tartoznak bevonulni.

Fémkészletek bejelentése. A miniszterium rendelkezése mindenkinek be kell jelentenie a tulajdonában lévő fémeteket és ötvözeteket, ha ezek akár földolgozatlan, akár félnyers vagy ócska anyagként, esetleg ipari hulladékként vannak is az illetőknél. Nem esik azonban bejelentési kötelezettség alá az alumínium 20 kg., az antimon 10 kg., az olo m 100 kg., a vörösréz 30 kg., a sárga réz 200 kg., a vörösfém 200 kg., a wolfram és forrowolfram 10 kg., az ón 10 kg., az öntővözet 50 kg. a nikkell 1 kg. mennyiségig. A bejelentés elmulasztását 2 hónapig terjedő el-zárással és 600 K. pénzbüntetéssel büntetik.

Hadi beszédek. A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulmányos és léleknemesítő beszédeket, amelyeket a háboru óta legkiválóbb államférfiak, főpapjaink, tudósaink, írónk és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemű áthetott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tisztelleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és marandandó emlékei lesznek e füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, a mely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. utján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhető meg, de kaphatók a dohánytözsdeben is. A befolyó tiszta jóvedelme a háboruban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

A tábóri levelezés. Eddig a közönség portómentes tábóri lapokon levelezhetett a katonákkal, ha azok nom is voltak a harcstéren. Ezután katonáinkkal csak úgy levelezhetünk portómentesen, ha azok a harcstéren vannak, vagy pedig valamelyik kórházban fekszenek. Tóhát pl. Brassóban, Nagyszébenben, Kolozsváron. stb. levő katonáinknak nem küldhetünk portómentes levelet, vagy levelezőlapot, hanem azokra bizony rá kell tenünk a bélyegot, mint a polgári egyénekkel való levelezésnél. Viszont katonáink sem irhatnak nekünk mindenünnen portómentesen a nem hadművelési területéről. Portómentesség itt csak azokra a levelezésekre terjed ki, ha azokat oly katonák küldik, a kik a védőrségi és biztosító csapatok, valamint pöttestek, helyőrségi kórházak és nyilvántartó élelmezési raktárak kötelékébe tartoznak. De itt is korlátozzák a feladást, a monyiben katonáink hetenként csak kétszer adhatnak fel portómentesen egy-egy levelezőlapot, a melyeket a parancsnokság háfija és csütörtökön összegyűjt, lebélyegez és postára ad.

Háborus rendeletek. A háboru rendkívüli körülményei folytonosan rendkívüli intézkedéseket tesznek szükségessé. Ezért a miniszteriumok még egyre adnak ki olyan rendeleteket, amelyeknek a háboru ad aktualitást. Ujabbban a közös hadügyminiszter arra vonatkozólag adott ki rendeletet, hogy a vasuti vendéglőkben és iktatóhelyekben az átutazó katonáknak bármiféle eszesített tilos kímélni, sőt még teát rummal sem szabad adni. Alkohol tartalmu italt csakis törzservosai, vagy magasabb katonai parancsnoksági engedély alapján szabad a katonáknak vasuti állomásokon kiszolgálatni. — A miniszterelnökség 647—1915. sz. alatt rendeletet adott ki, amelyben megengedi, hogy a kiskorúak házasságkötésénél szükséges törvényes képviselői, vagy azüli beleegyezést a gyámhatóság akkor is pótolhatja, ha háborus események, vagy a beleegyezés megadására jogosult fél katonai szolgálata miatt a beleegyezés meg nem szerezhető. E méltányos rendelkezés arra szolgál, hogy a gyakori házassági hirdetés alóli felmentéssel kötendő házasságok alkalmával egy lényeges okmány a gyámhatóság útján könnyebben és gyorsabban lehessen megszerezhető.

Ez aztán ügyvédjelölt. A bécsi Neue Freie Presse próbáiról közlünk közlünk magyar fordításban a következők próbáiról:

Dr. Wanick Lajos, hadifogoly hadnagy Petropavlovskban (Sibéria), kéri kollégáit és ismerőseit, hogy sziveskedjenek fenti címére az ügyvédi vizsgához szükséges könyveket küldeni.

E néhány sor megpendíti bennünk mindazt, amit Szibériáról valaha olvastunk Kennan, Tolstoj és mások műveiben, egyhangú és végtelenné tetsző steppéről, faházakról, amelyekben félig borotvált fejű gonosztevők bűnhődnek, vagy politikai foglyok már husz év óta tündöködnek azon, hogy miért nem voltak megelégedve ifjkorukban a csár és a kormány uralkodásával. Közöttük él Wanick Lajos doktor, nyilván tartalékos hadnagy, ki nemrég jogszigorító volt és az ügyvédi vizsga foglalta le minden gondolatát, míg vakáció közben bi nem tört ez a nagy háboru, amely őt is a zászlók alá szolgáltatta a fogságba juttatta és a doktor Wanick Lajos leül és megírja az apróhirdetést a Neue Freie Pressének, hogy könyvet küldjenek neki, ügyvédi vizsgai könyveket, perrendtartást, bélyeg és illetéktörvényt és mi egyebet. Nem uraim, „kollega“ urak, ne mulassanak titokban a doktor ur rendíthetetlen komolyságán, ernyedetlen buzgalmán. Megbecsülni való ez a fiatal ember, aki nem akarja elpazarolni a drága időt és Szibériában is megmarad annak, aminek indult, buzgó ügyvédjelöltnek. Kötelességtudás van benne, a németek egyik legnagyobb ereje, amely az osztrákokban sem tagadja meg magát és amelynek heorikus példáival német katonák lepik most meg a világot.

A muzsika nálunk akar maradni. A sárosi határon az orosz 44 ik kievii hadtestből a 119. és 191. ezredet kiküldték földterítő utra. A mi haderőnk egy mély völgyben rejtőzött útgeivel és gyalogságával. Úgyesen csinálták a dolgukat és a közeledő ellenség csak akkor vette észre, hogy kelepcebe került, amikor minden oldalról hullott rá srappell és a golyó. Úgyezőlővén odavezeztet a csár két ezrede. Csak kevesen maradtak meg belőlük birmondónak. Erről a csatamezőről százharminczét sutyos orosz sebesültet beszállítottak az iglói kórházba. Egy odaváló újságíró meglátogatta őket. Szóba elegendett többekkel, de néma hallgatás volt a válasz a kérdéseire. Végére talált egyet, aki beszélt. *Percemiszky* Lejzernek hívják. Szabó Avricsaban, a volnovi kerületben.

— Mit gondolsz, — kérdezte az újságíró, miért kellett otthagynod a faludat, a tieidet, feleségedet, gyermekeidet?

— Hát mert a csár parancsolta.

— A csár miért parancsolta mi oka volt reája?
— A tiszt urak azt mondták, hogy a germán el akarja az atyuskától venni Lengyelországot. Az atyuska nem akarta a háborut, a germán erőszakoskodott.

— És ti ezt elhittétek?

— Hogy hittük volna. Hiszen mi tudjuk, hogy a csárnak anyja, meg a Nikolajevics nagyherceg azt mondták, hogy a föld nem nő meg nagyobbra, a népség meg egyre szaporodik. Ezért kell a háboru.

— Hát a katonák jókedvűek-e nálatok?

— Dehogyan jókedvű, dehogyan. Mitől legyen jókedvű. Két és fél kopeket kap egy napra. Három, négybetes fekete kenyert, meg egy kis darabka húst dugnak be éjszakánként — amikor lebet — a fedezékekbe. Ilyen kenyert, mint ez — a feje alól kihuzva mutatja — a mi katonák még civilizált korában sem kap. Ez nem is kenyér, ez kalács. A tiszt urak pedig kegyetlenek és félnek. Hátul tartózkodnak és arra vigyáznak, hogy mi rohanjunk a veszedelembé. Aki hátra marad, azt fűtik, verik, vagy lelövik.

— Mikor kaptad a behívó parancsot?

— Régen, van már vagy nyolcz hónapja.

— És azóta az ezredhez nem jöttök ujonczok?

— De igen, újévkor. Ezek az itt fekvő fiúk is azok közül valók. Husz évesek szegények. Négy hétig tanították őket és azután jöttek a harcztérre. Mikor az újságíró elbucszott, *Percemiszky* Leizer visszahívta:

— Uram adj egy tanácsot nekem. Taníts meg reája, hogy maradhatnék itt köztetek?

— Hát nem szeretnél visszajutni Oroszországba?

Mit keresek én ott? A civilizáltban szabad vagyok. A két kezem mindenütt oltart engem. Itt nálatok, ha az egyik helységben nem megy jól, mehetek a másikba szerencsét próbálni. Nálunk ezt nem lehet megtenni. Az urak kimondják reánk, itt kell élned, aztán ott halunk meg, ha mindjárt éhen is. Az urak ellen mi szegény emberek felázadtunk már öt év előtt is. Szétverték bennünket. Vezetőinket kivégezték, legyilkolták. Nálunk nincs a szegény embernek semmi joga, csak hogy dolgozzon, mint barom, az uraknak. Hidd el, uram, csak az elbutított muzsik imádkozik azért, hogy ebben a háboruban a csár győzzön. Aki csak egy kicsit gondolkozik, pedig vagyunk ilyenek nagy Oroszországban sokan, nagyon sokan, akiknek ez az óhajuk, hogy bár vernék le a csár seregét a tieitek, mert akkor talán szebb napok virradnának reánk, a szegény népre. — Kérve kérek, adj tanácsot, hogy maradhassak itt nálatok?

Persze az újságíró ma, mikor még dörögnek az ágyuk, nem tudott tanácsot adni a czombján sebesült orosz katonának.

x **Az egyesült moziban** ma délután *A mozi királynő* szenzációs szines dráma és válogatott másor lesz bemutatva.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesülettől.

Ad: 72—1914.

Felhívás.

A gazdasági egyesületnek van egy vagon árpa, és egy vagon burgonya vetőmagja, melyből elsősorban az egyesület tagjai, azután a gazdákori tagok rendelhetnek addig amíg a készlet tart az egyesület titkári hivatalánál.

Csak azon megrendelés vétetik figyelembe, a mely mellett a mázsánkénti 20 K. vétel ár be-küldetik.

Székelyudvarhely, 1915. febr. 27.

As elnökség.

Naponta friss csapolás
Salvátor és Pilseni
sörökben
Barkóczy Albert vendéglőjében.

Nyilttér.

Nyilttkoztat.

Mintán arról értesültem, hogy a polgármesteri választással kapcsolatban az esetleg megválasztható városi tiszt ügyézi állásra az én nevem is kombinációba véteték, mindennemű ellenkező híreszteléssel szemben kijelentem, hogy én sem a városi ügyézi állásra, sem más állásra nem reflektálok és nem is reflektáltam.

Székelyudvarhely, 1915. február 24.

Dr. Hínléder Fels Ernő,
ügyvéd.

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADÁR,
Kiadja: a Becsek D. Fla. könyvnyomda.

Szám 16—1915. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbíróságnak 1915. évi 408—tk. 1915. számú végzése következtében Dr. Hínléder Ernő ügyvéd által képviselt Szalay Ferencz egeresi lakos zárlati ügyben 1534 K. 50 fillérré becsült következő ingóságok u. m.: széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen az oklándi kir. járásbíróság 1915. évi 408—tk. 1915. számú végzése folytán és eddig összesen 9 K. 80 fillériben bíróság már megállapított költségek erejéig, Homoródszentpálo alperes csűrös kertjében leendő megtartására 1915. évi márczius hó 10-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1915. febr. 23.

Follák Iguác,
kir. járásbírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

A Székelymuzsna és vidéke állattenyésztőinek szövetezete felszámolásban még felszámoló bizottsága közhírré teszi, hogy az 1914. év **december hó 20-án** tartott közgyűlésen a feloszlást elhatározta.

Felhívja tehát a szövetezet hitelezőit, hogy a K. T. 249. §. 2-ik bekezdése értelmében követeléseiket e hirdetmény közzétételétől számított 6 hó alatt a szövetezettel szemben érvényesítsék.

Felszámoló bizottság.

Szám 43—1915. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróságnak 1915. évi 69 számú végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Darvai Albertné javára végrehajtást szenvedő ellen 4000 K. s jár. erejéig 1915. évi január hó 20-án fogantatott kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 5927 K 91 fillérré becsült következő ingóságok, u. m.: rőfös üzleti áruk, berendezések, szekér, worthheim-szekrény, koporsók stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a székelyudvarhelyi kir. járásbíróság 1915. évi P. K. 117/4 számú végzése folytán 4000 K. tőkekövetelés, s jár. erejéig, Parajdon Ávéd János bérházánál leendő megtartására 1915. évi márczius 10 ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL. t. cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhely, 1915. febr. 21.

Nagy Lajos,
kir. bír. végrehajtó.